

SEHEMU YAKWANZA:LUGHA

SOMA MAAGIZO HAYA KWA MAKINI

1. Umepewa kijikaratasi hiki cha maswali na karatasi ya majibu. Kijikaratasi hiki kina maswali 50.

2. Katika karatasi ya majibu hakikisha umeandika:-

(i) Jina lako

(ii) Jina la shule yako

Muda: Saa 1 Dakika 40

Soma kifungu kifuatacho. Kina nafasi hadi 15. Kwa kila nafasi umepewa majibu manne.

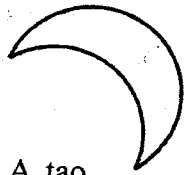
Chagua jibu lifaalo zaidi kati ya yale uliyopewa.

Kuku _____ 1 _____ 2 _____ waliaga dunia _____ 3 _____ na maradhi _____ 4 _____ kaputula.
Kuku _____ 5 _____ walianza kufa _____ 6 _____ baada ya _____ 7 _____. Halafu ya kitambo _____ 8 _____,
kizimba _____ 9 _____ kikabaki tupu. Ni kuku _____ 10 _____ hao tuliowategemea _____ 11 _____ karo.
Tulijiuliza, "Tutaishi _____ 12 _____?" Hata hivyo hatukujua _____ 13 _____ tungesubiri siku _____ 14 _____
kabla ya kupata _____ 15 _____.

1.	A. wetu	B. zetu	C. vyetu	D. kwetu
2.	A. zote	B. wote	C. kwote	D. vyote
3.	A. kutoka	B. kutokwa	C. kutokana	D. kutokea
4.	A. za	B. na	C. cha	D. ya
5.	A. zenyewe	B. mwenyewe	C. kwenyewe	D. wenyewe
6.	A. mojamoja	B. moja	C. mmoja	D. mumoja
7.	A. wengine	B. mwingine	C. ingine	D. nyingine
8.	A. kidogo	B. mdogo	C. kudogo	D. dogo
9.	A. nacho	B. ndicho	C. sicho	D. nayo
10.	A. wawo	B. ao	C. wao	D. wawa
11.	A. wa	B. za	C. kwa	D. na
12.	A. wapi	B. kupi	C. mpi	D. vipi
13.	A. kua	B. kuamba	C. kuwa	D. vile
14.	A. ngapi	B. gani	C. zipi	D. ipi
15.	A. mpya	B. wapya	C. vipya	D. kupya

Kutoka swali la 16 mpaka 30, chagua jibu lililo sahihi.

16. Mtoto anayezaliwa katika ndoa baina ya Mzungu na Mwafrika huitwaje?
A. mjolo B. suriama
C. kitimbakwiri D. chotara
17. Jina jingine la *msichana* ni
A. banati B. mvuli
C. barobaro D. ghulamu
18. **Tambua maana ya sentensi hii:**
Nilimwua simba seuze kuku.
A. kwa kuwa alimwua simba, kuku hataepuka
B. kwa kuwa alimwua simba, kuku hana bahati
C. ikiwa alimwua simba, hawezi kushindwa kumwua kuku
D. ikiwa atamwua simba, kuku awe tayari
19. Jina la umbo hili ni;

- A. tao B. hilali
C. kipenyo D. tao
20. **Andika tarakimu ifuatayo kwa maneno:**
404, 404
A. Arubaine elfu na nne mia nne na nne
B. Mia nne elfu na nne na arubaine na nne
C. Laki nne na nne elfu, mia nne na nne
D. laki mia tatu na tatu elfu, na mia tatu na tatu
21. Neno *kiwete* liko katika ngeli gani?
A. A - WA B. KI - VI
C. I - ZI D. U - YA
22. **Kanusha sentensi hii;**
Mto ambao ulifurika umefungwa
A. Mto ambao ulifurika haujafungwa
B. Mto ambao haukufurika haujafungwa
C. mto ambao haujafurika haukufungwa
D. mto ambao haujafurika haujafungwa

23. Akisami $\frac{3}{4}$ ni
A. humusi nne B. theluthi tatu
C. thumni nne D. robo tatu
24. **Umoja wa sentensi hii ni:**
Kwato za ng'ombe wale zina mipauko
A. Ukwato wa ng'ombe zile una mipauko
B. Ukwato wa ng'ombe yule una mipauko
C. Ukwato wa ng'ombe yule una mpauko
D. Kwato za ng'ombe yule zina mipauko
25. **Sabalkheri** ni salamu ya wakati gani?
A. Jioni B. Adhuhuri
C. Asubuhi D. Usiku
26. Sehemu inayohifadhi mkojo mwilini huitwa?
A. nswi B. figo
C. pafu D. kibofu
27. **Unda nomino dhahania kutokana na kitenzi remba.**
A. mrembo B. urembo
C. kirembo D. marembo
28. Kimatu ni kwa nzige kama vile _____ ni kwa nyuki.
A. jana B. kiluwiluwi
C. kihongwe D. kisui
29. Nyana zinazoshikilia nyama kinywani huitwa:
A. kiga B. sarara
C. fizi D. pakacha
30. Mke na dada wa mume huitana:
A. mwanyumba B. mitara
C. shemeji D. wifw

Soma kifungu hiki kisha ujibu maswali kutoka 31 - 40.

Kunguru aliugua maradhi mabaya kwa muda mrefu. Alikonda sana. Hakuwa na nguvu za kutafuta chakula. Njaa ilimuuma si haba. Hakujua jinsi ya kutafuta chakula kwani ubongo wake haungefikiria vizuri.

Nyumbani kwake kulikuwa na nyasi nyingi sana ndefu. Huko kulijaa panzi lakini kunguru hangeweza kuwadona kwa sababu walitoroka. Panzi walimcheka kunguru mnyonge kwa! kwa! kwa! kunguru alipokuwa akitembea siku moja aliwaona panzi wawili wakipigana kufa na kupona. Baadaye waliaga dunia, baada ya kuumizana na kupata majeraha mabaya sana.

Kunguru alitoka pahali alikuwa na kuwadona. Aliwala. Walikuwa watamu ajabu. Alijaribu kutafuta panzi wengine waliokuwa wamekufa kwa sababu hakushiba. Hakufanikiwa hata kidogo.

Aliamua kuwachochea panzi. Alitumia panzi mmoja mlafi kwa kumdanganya ati alikula nyasi mbovu ilhali wengine walikula nyasi nzuri. Panzi mlafi alienda na akaanza kutoa fujo kwa panzi wengine. *Vita vilizuka* baina ya panzi. Kunguru alikuwa mbali akicheka na kusema, "wajinga ndio waliwao."

Panzi wengi walikuwa sana kutokana na vita vile, karibu wamalizane. Kunguru alizidi kuchochea panzi kuuana akijifanya rafiki aliyekuwa na hofu zaidi. Baada ya panzi wengi kufa, waliamua kumaliza vita ili wasimalizane. Baada ya vita, kunguru alionekana akiwala mizoga ya panzi waliokufa kwa furaha sana. Panzi walipoona hivyo walijua kunguru ni mwongo.

<p>31. Kunguru alikonda kwa nini?
A. Aliugua muda mrefu
B. Hakutaka kula
C. Hakuwa na hamu ya kula
D. Hakukuwa na panzi</p> <p>32. Kwa nini kunguru hakujua jinsi ya kupata chakula?
A. Aliwatafuta panzi
B. Alikuwa peke yake
C. Hakuwa na nguvu
D. Alikosa kufikiria barabara</p> <p>33. Kwa nini kunguru alitamani kuwala panzi wengine?
A. Panzi walikufa zaidi
B. Ni watamu sana
C. Hakushiba
D. Ili awe na nguvu</p> <p>34. Kunguru alipowatafuta panzi wengine:
A. hakuwapata B. aliwapata
C. alichoka D. walitoroka</p> <p>35. Kisawe cha neno <i>maradhi</i> ni
A. ugonjwa B. afya
C. njaa D. unyonge</p> | <p>36. Kusema <i>vita vilizuka</i> ni kusema kwamba
A. vita viliendelea
B. vita vilianza
C. vita vilikoma
D. vita vilimalizwa</p> <p>37. Mnyama akiaga huitwa mzoga, je binadamu akiga huitwa?
A. mzogo B. mtu
C. maiti D. mfu</p> <p>38. Kunguru alitumia mbinu gani kupata chakula?
A. Kutafuta panzi waliokufa
B. Alichocha vita kwa panzi
C. Alienda hospitalini
D. Aliwinda panzi na akala nyasi</p> <p>39. Panzi waliamua kumaliza vita wakati gani?
A. walipochoka kupigana
B. kunguru alipowacheka
C. walipouana sana
D. walipojua ulikuwa uwongo wa kunguru</p> <p>40. Kichwa kifaacho habari hii ni
A. vita vya panzi furaha ya kunguru
B. uongo wa kunguru
C. panzi watamu
D. kunguru mgonjwa</p> |
|--|--|

Soma kifungu kifuatacho kisha ujibu maswali ya 41 - 50.

Haki ni jambo ama kitu anachosahili mtu kupata. Aidha ni utendaji, ufuataji na utumiaji wa sheria na kanuni katika kutimiza jambo. Kila binadamu ana haki zake za kimaisha. Binadamu ana haki ya chakula, makao, ulinzi na hata mapenzi.

Tuangazie haki za mwananchi wa nchi iliyo huru kama hii yetu ya Kenya. Jambo la kwanza ni uhuru wa kuabudu. Kila mwananchi ana uhuru wa kufanya ibada mahali anapotaka, jinsi anavyotaka na wakati wowote anaotaka. Itiliwe maanani kuwa hana cha kugwaya kuhusu wakati wa ibada kwani wakati wa kuabudu ni yeye mwenyewe wa kuamua.

Haki ya pili ni kukutana. Mwananchi ana haki ya na yeyote ama wowote anaotaka kukutana nao, mahali popote na wakati wowote almuradi wajulishe walinda usalama ili awe na uhakika wa usalama wake. Hata hivyo, anapofanyiwa haki na kuruhusiwa kukutana, naye asiwe mwenye kiburi kama cha mende kutaka kukutana na kupanga maovu dhidi ya wenzake ama hata nchi yake. Aelewe kuwa ada ya mja hunena muungwana ni kitendo.

Haki nyingine ni usalama. Raia wa nchi yoyote ana haki ya kulindwa wakati wote akiwa katika shughuli zake maadamu zisiwe shughuli za uhalifu.

<p>41. Kwa mujibu wa kifungu, haki si
A. jambo analostahili mtu
B. uborongaji wa taratibu
C. utumiaji bora wa kanuni
D. ufuataji wa sheria</p> <p>42. Kwa mujibu wa aya ya kwanza, ni ipi isiyokuwa haki ya binadamu?
A. chakula B. maskani
C. maovu D. mapenzi</p> <p>43. Wananchi wanapokuwa katika hali ya wasiwasi kwa sababu ya ujambazi huwa hawana haki ya
A. makutano B. ulinzi
C. kuabudu D. kujieleza</p> <p>44. Mwandishi anasema nini kuhusu uhuru wa kuabudu?
A. Ni kupangiwa mambo yote yanayohusu ibada
B. Nikuchaguliwa mahali pa kuabudu
C. Ni kupewa mwongozo wa jinsi ya kuabudu
D. Ni kuwa na mamlaka ya kuamua mambo yote yanayohusu ibada</p> <p>45. Ikiwa katika nchi iliyo huru serikali itatoa mwongozo wa wakati wa watu kuabudu
A. itakuwa inawapokonya haki ya makutano.
B. itakuwa inawapokonya haki ya mavazi.
C. itakuwa inawapokonya haki ya kuabudu.
D. itakuwa inawapokonya haki ya ushirika.</p> | <p>46. Miongoni mw amambo yanayojitokeza katika haki ya kuabudu si pamoja na:
A. maenezi ya porojo
B. jinzi ya kuabudu
C. mahali pa kuabudia
D. wakati wa ibada</p> <p>47. Neno <u>almuradi</u> lilivyotumika ni aina ya:
A. kihisishi B. kihusishi
C. kiwakilishi D. kiunganishi</p> <p>48. Katika kufurahia uhuru wa kukutana jambo la busara ni:
A. kuwaudhi walinda usalama
B. kuwapuuza walinda usalama
C. kuwataarifu walinda usalama
D. kuwakejeli walinda usalama</p> <p>49. Naye anayetendewa haki asiwe mwenye <u>kiburi kama cha mende</u> ndiko kusema
A. asifanye uungwana
B. asifanye ujefule
C. asifanye ya utu
D. asifanye ya chuki</p> <p>50. Kwa mujibu wa makala, jukumu la usalama ni la nani?
A. serikali iliyo mamlakani
B. serikali ya upinzani
C. wananchi watukutu
D. wafanyabiashara</p> |
|--|--|